

בית המדרש הישן

יוכלו של ש"י ענג'ון הנ הוא לקהל העברים כאשר הם שם, אולם בסקהלת החוגנים מוצנעת כנעימה מיוחדת, רנייה שה ואימפטיבית, שמחתנו המיוחדת, שמחתם של בני צירו, הקהילה בוצ'ע. השמחה הזו היא כבתזיונה של החיבת, שלשודרה העיר הזו - חיבבה - בספריו. שמחה העיר בבנה ושמחים בניה.

ועל ראש שמחת העיר אעלה את זכר בית המדרש הישן. וביתוד את אוצר הספרים הגדול ישבו. אוצר זה מיוחד במינו היה, אם בכמות ואם באיכות, נמצאו בו לא בלבד כרכי בכלי וירוי שלמי בהוצאות שונות, לא בלבד ספרי מדרש ופירוש והלכה, אלא גם ספרי פילוסופיא מתקופת ספרד, ספרי דקדוק, תבונה והנדסה, לא חסרו ספרי מלים בערוך השלם ואפילו, "מנלה סמיר רינ" לפרל מצאת וגם כתבי יד ישנים. בית המדרש הקדום הזה נמצא מצד הכניסה לבית הכנסת הגדול, בנין מפו- אר שנבנה לפני מאתיים וחמש שנים על ידי ארדיבלים מאיטליה, שהנרף פוטוצקי הזסינים לבנות פלסרו הנכונה והנהדר זכנו את שני הבנינים.

בית מדרש זה כמבצרם ובדכירם של המתנגדים שבעיר היה. אלה ישמו בו בדיוקנות ובשמרנות מנהגם ונוסחם — היו מתפללים עם הנץ-החמה, מקפירים על דקדוקם של דגש קל ודגש חזק. לפני ארבעים שנה ידועה היתה המסורה על שלושה עמודי-התווך של המתפללים וסימנם עשיר יענה עזות, כלומר, שלשה הזקנים ר' אשר, ר' יענה מלמד ור' איזיק, ששקדו ביותר על קריאת שמע בזמנה ושאר כל מנהגי האשכנזים לפי המסורה והשולחן ערוך. כחיה עומדת לפני דמותו של הנבאי הנזח לכעים

וכי נכנס ויוצא בבית המדרש הישן והוא מתנאה לאורם של הספרים שבו ואין לך כל ספר וספר שאין הוא לו כידיד ודע? הנה אומר הנער שמואל יוסף טשאטשקיס, שאין לך אוהב ספרים במוחו. ובזכות אהבתו זכה לכבוד גדול — הנבאי נמר בלבו להעמיד את אוצר הספרים על סידורו, ספר וספר לפי תכנו ואפנו וערכו, ולהדביק על גבו פתק עשנינו יהא ניכר במקרה ראשונה ולא מצא יאה לדבר נכבד ונאה זה אלא בחור וטוב הוא הנער שמואל יוסף בן שחים עשרה והוא גם עשה המלאכה בתכלית הבקאות והשלימות.